

ŽIVOT BLAHOŠLAVENÉHO HROZNATY.

371

5. *De voto crucis et itinere uersus Romam.* Felix igitur Hroznata sicut in temporalibus rebus gerendis incomparabiliter extiterat strenuus, ita post excelsi dextere mutacionem supra humanam estimacionem factus est deo deuotus. Recolens enim ¹⁾ ueritatem ewangelice leccionis dicentis: „nisi quis renunciauerit omnibus, que possidet, non potest meus esse discipulus“; et alibi: „qui non acceperit crucem suam, et ²⁾ non fuerit me secutus, non est me dignus“, crucis dominice signaculo insignitus estuat interius amore dominice passionis ad terram sanctam Ierusalem proficisci, implens actu psalmiste uerba dicentis: michi autem adherere deo bonum est, ponere in domino deo spem meam. In qua constanter summa caritate, que deus est, intrepidus perseuerans, cumulat ³⁾ expensis, suisque sequacibus comitatus, dulce solum natalis patrie deserens, propositum carpit iter. Verum ad litus maris perductus, pelagi latitudine, fluctuum commocionem, difficultatem transitus, anxius suspicatur, et quid supersit agendum, pauidus meditatur.

6. *De apostolorum liminum uisitacione.* Tandem animi pusilla nimitate deuictus et timore, qui poterat cadere in constantem, percussus, ut ita dixerim, mare uidit et fugit. Sed de uoto peregrinacionis conscius quod ex arbitrio discretionis cautus penitus et instructus, quod nemo mittens manum ad aratrum et respiciens ⁴⁾ retro, aptus est regno dei, Romam disposuit proficisci, apostolorum limina sitibundo pectore desiderans uisitare, et summi pontificis consilium super sui status et propositi qualitate anhelans deuotus audire. Profectus abinde celeritate matura, pacis ipsum angelo precedente promptus et alacer peruenit ad urbem. Ubi a papa Celestino, qui tunc temporis nauem sancte ecclesie in tempestuosis mundi fluctibus gubernabat, honorifice est susceptus. Cui aduentus sui causa exposita, seriatim summi pontificis instruitur consiliis, et consolationibus roboratur, ore sue beatitudinis ⁵⁾ dicentis: non est voti dicendus transgressor, qui quod uouit, auctoritate sedis distulerit adimplere. Nec fracti uoti aliquatenus reus habetur,

5. *O přijmutí kříže a o pouti do Říma.* Blahoslavený tedy Hroznata jako býval v konání věcí světských nevyrovnatelně bedliv, tak po změně rukou boží způsobené nade vše domnění lidské bohu se stal oddaným. Neboť uvažuje pravdu výroku ewangelia: neodřekne-li se kdo všeho, cokoli má, nemůže býti učeníkem mým; a jinde: kdo nevezme kříže svého a nenásleduje mne, není mne hoden, vzal na sebe znamení kříže páně i zatoužil z lásky k utrpení páně odebrati se do svaté země do Jerusalema, naplňuje skutkem slova žalmisty řkoucího: dobře jest mi přidati se k bohu a založiti naději mou v pánu. V této nejvěšší lásce, která jest bůh, bez bázně setrval a sebrav, čeho potřebí bylo, s průvodčími svými milou půdu rodné vlasti opustil a na předsevzatou cestu se vydal. Než přišel ku břehu mořskému na šířku moře, vlnění vod a obtíže přechodu úzkostlivě patřiti se jal a rozvažovati, co by měl činiti dále.

6. *O navštívení hrobu sv. apoštolů.* Konečně překonán málomyslností a pohnut hrůzou, jež i k pevnému měla přístup, abych tak řekl, moře uzřel a utekl. Než jsa vědom slibu svého, jsa obezřelý a dobře o tom poučen, že nikdo, kdo se uchopil rádlu a ohlíží se nazpět, není spůsobilý pro království boží, uzavřel jiti do Říma zatouživ vřele po návštěvě hrobů apoštolských a dychtě pobožně vyslechnouti rady nejvyššího biskupa o jakosti stavu a předsevzetí svého. I obrátiv se spěšně odtud, au předcházela jej anjel miru, brzy dostal se do Říma. Tam od papeže Coelestina, jenž tehdy loď církve svaté v rozčeřených vlnách tohoto světa řídil, počestně přijat jest. Vyloživ účel svého příchodu přijal důkladnou radu papeže a posilněn jest útěchou, ana jeho swatost takto promluwila k němu: Nikterak nepřestupuje slibu svého ten, který vyplnění slibu svého s pówolením stolice papežské poodkládá; aniž vinen jest, jakoby slibu nedostal, kdo poslušnost dočasnou za stálou službu boží zaměňuje. Protož jakkoli každému wolno jest učiniti slib, přec za-

¹⁾ nemá 2. — ²⁾ místo et — estuat má 1 et sequatur me, non est dignus crucis dominice signaculo insignitus, estuans. — ³⁾ cumulans 2. — ⁴⁾ aspiciens 1. — ⁵⁾ beat. sic dic. 2.

Celestino III

qui temporale obsequium ad diuinum cultum perpetuum ¹⁾ noscitur commutare. Unde cum uniuersis sit liberum arbitrium in uouendo, usque adeo tamen solucio necessaria est post uotum, ut sine proprie salutis dispendio aliter non liceat nisi ex superioris dispensatione prouida resilire. Ex causa enim probabili decreuimus, quod recompensacio uoti sit melior, quam peregrinacio in hac parte, et deo magis accepta. De plenitudine itaque potestatis, pro uoto Ierosolimitano, sub tali ²⁾ forma tecum fili karissime dispensamus, ut ad honorem gloriose virginis matris Christi, fundes claustum sub obseruancia Premonstratensis ordinis regulari, et dotes habunde, quod plurimis idoneis laudis diuine preconibus et ministeriis sibi congruentibus ad ornatum merencium et plangendum pro peccatis remedium fiat singulare.

7. *De donariis datis pape et cardinalibus et reditu in Bohemiam.* Hroznata uir inclitus alacri animo et constanti, apostolica uerba cum inmensa maturitate prolata, pectore hauriens sitiundo, ad pedes presidentis humo prosternitur, et lacrimis facies irrigatur, deuocione sincera et humili grates agens, quod fluctuantis animus mansuetudine responsionis paterne reffectus, conscientie securitate letatur. Et tanto feruentius proposito ³⁾ sibi consilio salutari annuit gratulando: quanto copiosius illud idem poterat et sperabat posse perducere ad effectum; maxime cum illis temporibus nobilitate generis, diuiciarum affluentia, Boemos precelleret uniuersos. Datis itaque opibus summo pontifici et remuneratis dominis cardinalibus larga manu, benedictione accepta urbem reliquit, et uoti commutatione salutifera ⁴⁾ recreatus in Boemiam proficiscitur hilaris et iocundus.

8. *De fundatione monasterii Teplensis.* Prosperatus in itinere uenit in Boemiam, patriam sue natiuitatis optatam, ubi corpori laboribus in itinere fatigato, aliquantula quiete indulta, locum amenum querit et aptum, in quo ad laudem dei et honorem virginis gloriose fundamenta claustrii primordia iaciantur: et inuento loco, in quo nunc monasterii altitudo consurgit, corruens in terram sic ait: qui de uirgine nasci dignatus

vázán jest potom tou měrou, že beze ztráty vlastního spasení nejinak než s povolením představeného od slibu svého odstoupiti smí. Poněvadž zdá se nám záhodno, ustanovujeme, že nabrání slibu lepší jest než putování v tomto případě a příjemnější bohu. Protož plnou mocí zbavujeme tě, synu nejmilejší, závazku tvého putování do Jerusalema s tou výminkou, abys na počtu blahoslavené panny matky Kristovy založil klášter řádu premonstrátského a bohatě jej nadal, aby hlásaje co nejvíce chválu boží a opatřen službami příslušnými znamenitým místem útěchy se stal těch, kteří truchlí a nařikají pro Krista.

7. *O darech, jež dal papeži a kardinálům, a o návratu jeho do Čech.* Slavný Hroznata jarým a pevným duchem slova apoštolská s nasmírnou moudroostí pronešená dychtivě vyslechl, k nohám papežovým se uvrhl a slzami líce smáčel vzdávaje zbožné a pokorné díky za potěchu, kterou nepokojný duch jeho z přívětivé odpovědi otcovské a utišení svědomí přijal. I přidal se tím horlivě i k spasitelné radě sobě dané, čím větší byla možnost a naděje jeho, že ji vyplní, jelikož za onoho času urozeností a statky nade všechny Čechy vynikal. Uděliv tedy štědrou rukou dary papeži a kardinálům a přijav požehnání Řím opustil, a potěšen spasitelným změněním slibu svého vesele do Čech se ubíral.

8. *O založení kláštera Teplského.* Vykonav šťastně cestu přišel do Čech, do milé své rodné vlasti, kdež tělu namáhavou cestou zemdlenému malého oddechu dopřál; potom hledal příjemné a působivé místo, kde by se ku chvále boží a na počest blahoslavené panny klášter založiti dal. I našel místo, na němž nyní vysoký klášter se vypíná, poklekl na zemi a řekl: Kterýž jsi se z panny naroditi ráčil, připrav tuto stánek k službě

1) perpetuo 2. — 2) nemá 1. — 3) propositi 2. — 4) salutaria 2.